Inteligentná poštová schránka

Návod na zhotovenie inteligentnej poštovej schránky, ktorá bude posielať správy na email pri otvorení dverí na poštovej schránke.

Cieľom našej práce je demonštrovať odosielanie správ prostredníctvom MQTT (Message Queue Telemetry Transport) s použitím mikrokontroléra ESP32 a Raspberry Pi v programe Node-Red.

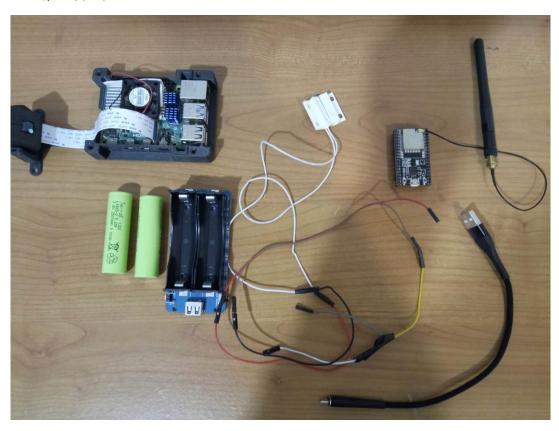
Pomôcky:

Hardvér

- Raspberry Pi (SD karta 8 GB),
- Mikrokontrolér ESP32,
- Externý napájací zdroj pre ESP32,
- Kábel MicroUSB,
- Magnetický senzor,
- Prepojovacie vodiče,
- 10k rezistor.

Softvér

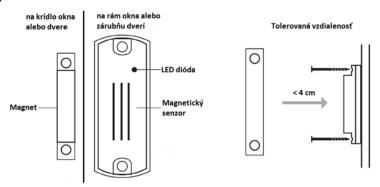
- Node-RED,
- Program Arduino IDE,
- MQTT server.

Obr.1 Pomôcky - hardvér

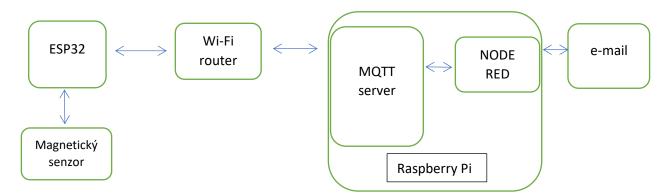
Postup

Pri našej práci použijeme mikrokontrolér ESP32, ktorý bude slúžiť na posielanie správ o doručení pošty pri otvorení dverí na schránke. Princíp je založený na magnetickom senzore. Na dvierka schránky nainštalujeme pohyblivú časť magnetického senzora, druhú časť pripojíme na pevnú časť schránky. V momente ako sa magnetický senzor odpojí od svojej druhej časti, nie je tam žiaden magnet. Tým sa vyšle signál cez EPS32, že boli dierka otvorené. (Obr. 2)

Obr. 2 Magnetický senzor

MQTT je sprostredkovateľ a reakcia je, že bude doručený e-mail, ktorý nás informuje, že je niečo v poštovej schránke. Na prenos údajov použijeme MQTT a SMTP protokol. Prostredníctvom Raspberry Pi si vytvoríme na miestnej úrovni MQTT klienta, ktorý bude náš naprogramovaný mikrokontrolér ESP32 využívať. Na Raspberry Pi máme server Node-Red, ktorý nám bude odosielať správy pomocou SMTP protokolu na zvolený e-mail. Na obr.3 je zobrazená bloková schéma našej inteligentnej schránky.

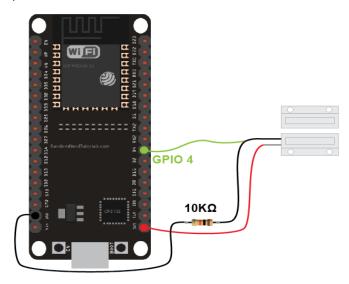
Obr.3 Bloková schéma zapojenia našej inteligentnej schránky.

- 1. Zapojíme mikrokontrolér EPS32 s magnetickým senzorom do obvodu podľa schémy.
- 2. V Arduino IDE nainštalujeme knižnice "<WiFi.h>", "<PubSubClient>", vyberieme v "board manager" dosku ESP32, vytvoríme program a nahráme ho do EPS32.
- 3. Na Raspberry Pi nainštalujeme MQTT broker. Pred inštaláciou MQTT do Raspberry Pi si aktualizujeme operačný systém. Po dokončení aktualizácie systému nainštalujeme softvér Mosquitto a overíme, či je Mosquitto MQTT nainštalovaný a spustený.
- 4. Na Raspberry Pi spustíme program Node-Red, ktorý beží na porte 1880. Funkčné bloky Mqtt, Function, Email, Debug presunieme na plochu prostredia a nakonfigurujeme ich:
- a) Nastavíme blok MQTT- zadáme "Topic", na ktorý nám bude publikovať ESP32 správy. Ostatné nastavenia ako QoS a Output necháme v základnom stave.
- b) Nastavíme MQTT broker. V záložke "Connection" nastavíme "Server". V našom prípade to bude lokálna IP adresa Raspberry Pi na ktorom nám beží už spomínaný MQTT Client.
- c) Naprogramujeme funkčný blok funkcie. Do funkcie vstupuje správa z MQTT bloku. Naša funkcia porovnáva vstupné hodnoty s požadovanou hodnotou "1" a to pomocou príkazu "if". To má za následok, že ak je podmienka splnená na výstupe funkcie sa nastaví "msg.topic = Schranka Dom Krasna Horka" a "msg.payload = Prisla posta", ktoré vstupujú do funkčného bloku e-mailu.
- d) Nastavíme blok e-mail. Tento blok je nutné doinštalovať cez možnosť "Manage palette". Následne zvolíme záložku "Install", kde vyhľadáme "node-red-node-email", ktorý následne nainštalujeme. nakonfigurujeme funkčný blok e-mailu. Po jeho rozkríknutí nastavíme odosielateľa a prijímateľa. Pre tento prípad budeme posielať sami sebe e-mail.
- e) Do položky "To" zadáme prijímateľa správy. Položky "Server" a "Port" necháme v preddefinovanom stave. Nakoniec nastavíme e-mail odosielateľa "Userid" s jeho heslom "Password". Keďže sa jedná o menej bezpečne nastavenie je nutné v nastaveniach google e-mailu povoliť zdroje od menej zabezpečených zariadení.
- f) Pripojíme funkčný blok "debug" k funkcii. Debugger nám slúži na výpis dát z funkcie. Pre uloženie a aktiváciu všetkých zmien použijeme tlačidlo "DEPLOY".
- 5. Program je pripravený na používanie. Pred demonštráciou funkcionality pripojíme ESP32 k zdroju energie. Pri rozpojení magnetického kontaktu snímača bude doručená sprava na email.

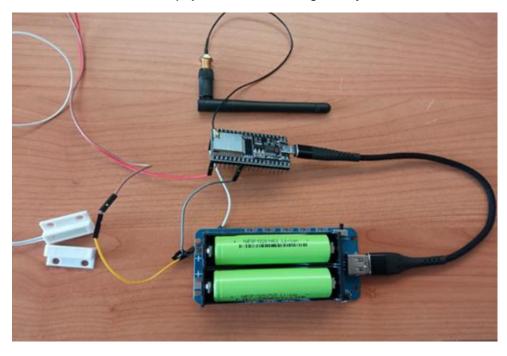
1. Mikrokontrolér ESP32

K mikrokontroléru ESP32 pripojíme podľa schémy magnetický senzor (obr.4). Prvý vodič zapojíme k zdroju napätia 3,3 V (červený). Druhý vodič musíme rozvetviť. Jeden z vodičov pripojíme priamo k GPIO4 a druhý vodič prepojíme cez rezistor (10kOhm), s pinom GND (čierny). Vodič musí byť v kombinácii s pull-up rezistorom, aby sme dosiahli stabilitu stavov HIGT a LOW.

Po zapojení elektrického obvodu prepojíme ESP32 pomocou USB s počítačom. V programovacom prostredí Arduino IDE máme nainštalované knižnice "<**WiFi.h>**", "<**PubSubClient>**". Následne vyberieme v "**board manager**" dosku ESP32. (Ak ju Arduino IDE neobsahuje je nutné ju doinštalovať). Zvolíme Port na ktorom komunikuje naše ESP32. (ktorý mu pridelil počítač)

Obr.4 Schéma zapojenia ESP32 s magnetickým senzorom.

Obr.5 Praktické zapojenie ESP32 s magnetickým senzorom napájané externým zdrojom

2. Zdrojový kód schránky pre mikrokontrolér ESP32

1. Zahrnieme knižnice pre pripojenie sa k Wi-Fi sieti a knižnicu pre zasielanie správ cez MQTT. Zadefinujeme si GPIO pin 4 na ktorý je pripojený magnetický senzor a bitovú masku GPIO pinu, ktorá slúži na zobudenie EPS32 z hlbokého spánku.

Obr.6 Časť kódu - knižnice

Nastavíme Wi-Fi a MQTT.

Preddefinujeme meno a heslo na Wi-Fi. Zadáme IP adresu servera RPI, nastavíme port 1883 kde bude počúvať MQTT. Zvolíme si používateľské meno a heslo MQTT servera. Nastavíme názov topik MQTT servera "ESP32/Schranka" kde budeme naše dáta zdieľať.

```
10
                         ----- Nastavenie Wi-fi ------
11
   const char* meno_wifi = "zadame nazov wifi"; //Použili sme teraz domácu adresu
13
   const char* heslo_wifi = "zadame heslo";
                                          // heslo
14
15
16
17
                                       ----- Nastavenie MOTT Servera -----
18 const char* mqttServer = "192.168.x.xxx"; //Adresa MQTT servera (v nasom pripade lokalna adresa RPI)
                                     // Základny port MQTT
19 const int mqttPort = 1883;
20
21 const char* mqttPouzivatel = "zadame meno pouzivatela"; //Meno používatela MQTT
22
   23
24 const char* topic_esp32 = "ESP32/Schranka"; //Topic MQTT
25
26 WiFiClient espClient;
27  PubSubClient client(espClient);
```

Obr.7 Časť kódu - nastavenia Wi-Fi, nastavenie MQTT servera.

3. Pripojíme sa k Wi-Fi.

Funcia "void pripojenie_wifi", definuje pripojenie k Wi-Fi mikrokontroléra ESP32. Príkaz "WiFi.begin" iniciuje pripojenie sa k Wi-Fi. Následne slučka "while" overí, či je mirokontrolér ESP32 pripojený k Wi-Fi. Pokiaľ nie je pripojený k Wi-Fi, bude čakať 0,5 sekundy a potom vypíše bodku. Ak je podmienka splnená a sme pripojený k Wi-Fi, tak v konzole sa vypíše lokálna IP adresa ESP32.

```
48
                                                    ----- Pripojenie Wi-fi -----
     void pripojenie_wifi() {
49
50
51
       Serial.println();
                                                      //Prázdny riadok
       Serial.print("Pripajanie k ");
52
       Serial.println(meno_wifi);
53
                                                     //Vypíše meno wifi
54
      WiFi.begin(meno wifi, heslo wifi):
                                                     //Začiatok pripajania sa k Wifi
55
56
57
       while (WiFi.status() != WL CONNECTED) {
                                                   //Pokým nie je pripojeny k wifi každú pol sekundu načitava bodku.
58
        delay(500);
59
         Serial.print(".");
60
61
      Serial.println();
62
63
       Serial.println("WiFi pripojene");
       Serial.println("IP adresa zariadenia ESP32: ");
       Serial.println(WiFi.localIP());
                                                       //Vvpíše lokalnu IP adresu ESP32
65
66
                                                                       ---- Zobudenie zariadenia ----
```

Obr.8 Časť kódu- pripojenie s k Wi-Fi

4. Vytvoríme spojenie s MQTT serverom.

Zadefinujeme MQTT pripojenie cez funkciu "void mqtt_pripojenie". Príkaz "while" vykonáva pripojenie, ak je podmienka "if "splnená v konzole sa vypíše "Pripajam sa k MQTT Serveru ...". Ak sa podmienka nesplní, vykoná sa príkaz "else", do konzoly vypíše text "Nepodarilo sa pripojiť k MQTT serveru" a čaká 2s, potom sa opakuje celá funkcia od začiatku slučky.

```
----- Pripojenie k MQTT serveru
28
29
     void mqtt_pripojenie(){
     client.setServer(mqttServer, mqttPort);
30
31
      //client.setCallback(callback);
      while (!client.connected()) {
                                                                 //Slučka while ktorá overuje či je pripojeny client (ESP32) k MQTT serveru (RPI)
32
33
        Serial.println("Pripajam sa k MQTT Serveru ...");
         if (client.connect("ESP32Client", mqttPouzivatel, mqttheslo )) { //overenie používateľa pripojenie sa k MQTT serveru (meno a heslo)
35
36
37
           Serial.println("Pripojeny k MQTT");
38
39
         } else {
40
41
           Serial.print("Nepodarilo sa pripojit k MQTT serveru");
                                                                     // Vypíše dôvod nepripojenia sa
           Serial.print(client.state());
42
43
           delay(2000);
                                                                     // Ak sa nepripojí k MQTT zopakuje to o 2S
45
46
47
                                                         ----- Pripojenie Wi-fi
```

Obr.9 Časť kódu- Pripojenie sa k MQTT serveru.

5. Aktivujeme ESP32.

Funkcia "void dovod_zobudenia_zariadenia" aktivuje naše ESP32 z hlbokého spánku ak sa zmení vstup na RTC pine. Príkaz "switch" vyhodnotí znakový výraz v zátvorkách, hodnotu porovná postupne s hodnotami uvedenými za kľúčovými slovami "case". Pri zhode sa vykoná príkaz uvedený za ": " - "Schranka sa otvorila" alebo "Uplynul cas hlbokeho spanku".

Ing. Alena Klimčíková RŠI 2

```
6/
                                                  ----- Zobudenie zariadenia
68
     void dovod_zobudenia_zariadenia(){
69
70
       esp_sleep_wakeup_cause_t zobudenie_dovod;
71
72
       zobudenie_dovod = esp_sleep_get_wakeup_cause();
73
       switch(zobudenie_dovod)
74
75
        case ESP SLEEP WAKEUP EXT0 : Serial.println("Schranka sa otvorila"); break;
76
77
        case ESP_SLEEP_WAKEUP_TIMER : Serial.println("Uplynul cas hlbokeho spanku"); break; // max
78
79
        default : Serial.printf("Dovod zobudenia: %d\n",zobudenie_dovod); break;
80
81
82
83
```

Obr. 10 Časť kódu - Aktivovanie zariadenia z režimu spánku

Nastavíme komunikáciu.

Funkciou "void setup()" vykonáme nastavenia. Príkazom "Serial.begin" nastavíme rýchlosť seriálovej komunikácie 115200 bitov za sekundu pre prenos dát. Inicializujeme Wi-Fi a MQTT komunikáciu. Pripojením sa privolá funkcia "dovod_zobudenia_zariadenia", ktorá nám vypíše prečo sa zariadenie zobudilo.

```
83
85
                                                            ----- Nastavenie
86
87
    void setup() {
88
       Serial.begin(115200);
                                              // Nastavenie rýchlosti seriálovej komunikácie
89
90
91
       pripojenie_wifi();
                                               //Privolanie funkcie pripojenia sa wifi
92
93
       mqtt_pripojenie();
                                               // Privolanie funkcie pripojenia sa k MQTT serveru
94
95
        //Print the wakeup reason for ESP32
96
97
        dovod_zobudenia_zariadenia();
                                                  //Vypíše dôvod zobudenia
98
        esp sleep enable ext0 wakeup(GPIO NUM 4, 0); //1 = High, 0 = Low
99
100
101
102
        pinMode(schranka_senzor_GPIO_PIN, INPUT_PULLUP); // Nastavenie ESP32 pin vstupu na pull-up mode
103
        status_schranky = digitalRead(schranka_senzor_GPIO_PIN); // Vyčíta stav GPIO pinu 4
104
105
        if (status_schranky == LOW)
106
107
108
          Serial.println("Prisla posta");
109
         client.publish(topic_esp32, "1"); //Odošle na MQTT server správu o hodnote 1 na topic ESP32/Schranka
110
         delay(5000);
                                            //Čaká 5 s na to aby sa zavrela schránka a neprišla duplicitná správa
111
112
113
114
```

Obr.11 Časť kódu - Nastavenia komunikácie.

7. Uložíme do spánku ESP32.

Obr. 12 Časť kódu – Uloženie sa do režimu spánku.

Nahráme do ESP32 náš vytrovený program. Po nahraní programu sa ESP32 pripojí k Wi-Fi routeru, pričom mu router pridelí lokálnu IP adresu. Mikrokontrolér sa pripojí k MQTT serveru, kde odošle správu o otvorení schránky. Následne sa uspí, aby šetril energiu z batérií. MQTT broker beží na Raspberry Pi. Raspberry Pi ako náš lokálny server odošle e-mailovú správu pomocou SMTP protokolu cez program Node-Red vždy, keď budú dvierka schránky otvorené. V konzole programu sa zobrazí výpis údajov zo seriálového portu. (Pre overenie sme použili domácu IP adresu)

```
16:29:16.155 -> Pripajanie k rotwik
16:29:16.605 -> .....
16:29:18.568 -> WiFi pripojene
16:29:18.613 -> IP adresa zariadenia ESP32:
16:29:18.613 -> 192.168.1.108
16:29:18.613 -> Pripaajam sa k MQTT Serveru ...
16:29:18.784 -> Pripojeny k MQTT
16:29:18.784 -> Schranka sa otvorila
16:29:18.784 -> Ide do hlbokeho spanku
```

Obr.13 Výpis údajov zo seriálového portu v programe Arduino IDE.

3. MQTT server

Na Raspberry Pi vytvoríme MQTT server. Pred inštaláciou MQTT do Raspberry Pi si aktualizujeme operačný systém pomocou príkazov:

```
sudo apt update sudo apt upgrade
```

Po dokončení aktualizácie systému nainštalujeme softvér Mosquitto pomocou príkazov:

sudo apt install mosquitto mosquitto-clients

Pomocou príkazu "sudo systemctl status mosquitto" overíme, či je Mosquitto MQTT nainštalovaný a spustený (obr. 14).

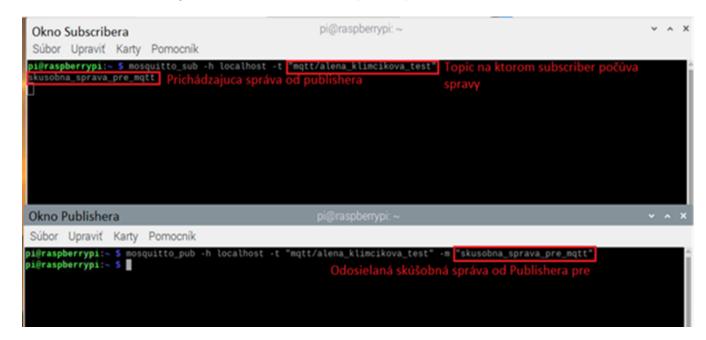
Obr.14 Overenie spustenia MQTT servera.

Pre overenie teraz začneme zdieľať správy so "Subscriberom". Subscriber je to, čo bude počúvať nášho MQTT Brokera bežiaceho na Raspberry Pi.

Pripojíme sa k localhost pripojeniu príkazom "mosquitto_sub -h localhost -t "mqtt/alena_klimcikova_test" a čakáme na správy od publishera z konkrétneho topicu "mqtt/alena_klimcikova_test".

Teraz, keď máme klienta načítaného a počúvajúceho správy, skúsime mu jednu zverejniť. Spustime nasledujúci príkaz "mosquitto_pub -h localhost -t " mqtt/alena_klimcikova_test " -m "skusobna_sprava_pre_mqtt" ".

zverejníme správu "skusobna_sprava_pre_mqtt" na našom localhost serveri pod topicom "mqtt/alena_klimcikova_test". V prvom dialógovom okne sa nám zobrazí správa ktorú sme odoslali z druhého dialógového okna "skusobna_sprava_pre_mqtt" (obr. 15).

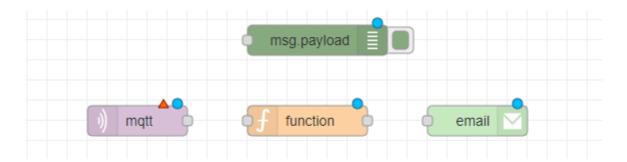
Obr. 15 Overenie prijímania a odosielania správ cez MQTT.

4. Node-Red Server

Pre spustenie programu Node-Red zistíme lokálnu IP adresu servera (v našom prípade je to Raspberry PI), ktorý beží na porte 1880. Adresa nášho servera je http://192.168.x.xxx:1880/ [1].

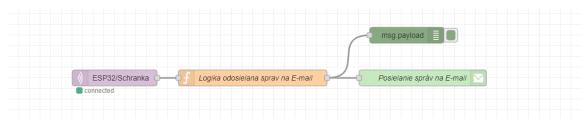
Po zadaní horeuvedenej IP adresy do nášho internetového prehliadača sa nám zobrazí programovacie prostredie Node-Red. Na vytvorenie odosielania správ do požadovaného emailu budeme potrebovať nasledujúce funkčné bloky (obr.16).

- Matt,
- Function,
- Email,
- Debug.

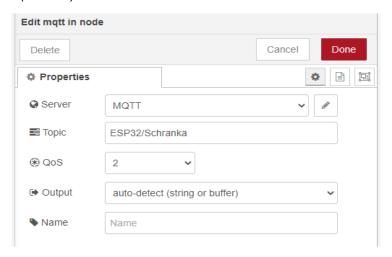
Obr. 16 Použité funkčné bloky v Node-Red.

Ako vstup použijeme funkčný blok MQTT, ktorý si nájdeme pomocou vyhľadávacieho okna v ľavej hornej časti programovacieho prostredia. Následne tento blok presunieme na plochu programovacieho prostredia. Analogicky tak vyhľadáme a presunieme aj ostatné funkčné bloky, ktoré zapojíme podľa (obr. 17). Použité bloky si premenujeme.

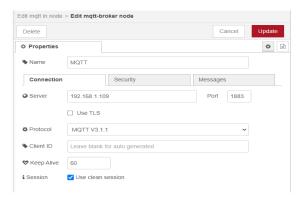
Obr.17 Schéma zapojenia funkčných blokov v programe Node-Red.

V ďalšom kroku budeme konfigurovať spomínane funkčné bloky. Ako prvý nastavíme MQTT. Po jeho rozkliknutí sa nám zobrazí dialógové okno v ktorom zadáme "Topic", na ktorý nám bude publikovať ESP32 správy. Ostatné nastavenia ako QoS a Output necháme v základnom stave (obr. 18).

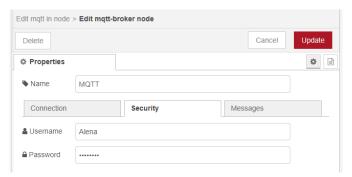
Obr. 18 Konfigurácia funkčného bloku MQTT.

Nastavíme MQTT broker. V záložke "Connection" nastavíme "Server". V našom prípade to bude lokálna IP adresa Raspberry Pi na ktorom nám beží už spomínaný MQTT Client (obr.19).

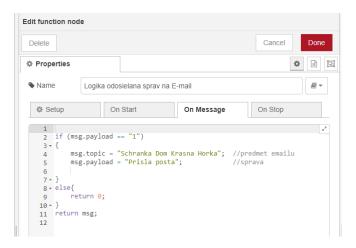
Obr. 19 Nastavenie pripojenia funkčného bloku MQTT.

Posledným krokom je nastavenie zabezpečenia MQTT. Prejdeme do záložky "Security", kde nastavíme používateľské meno a heslo (obr.20).

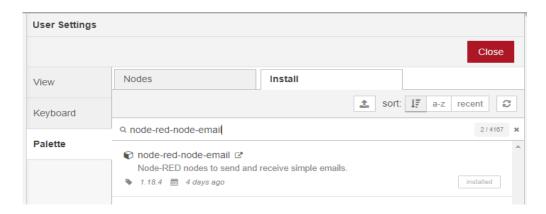
Obr.20 Nastavenie zabezpečenia MQTT.

Naprogramujeme funkčný blok funkcie podľa obr.21. Do funkcie vstupuje správa z MQTT bloku. Naša funkcia porovnáva vstupné hodnoty s požadovanou hodnotou "1" a to pomocou príkazu "if". To má za následok, že ak je podmienka splnená na výstupe funkcie sa nastaví "msg.topic = Schranka Dom Krasna Horka" a "msg.payload = Prisla posta", ktoré vstupujú do funkčného bloku e-mailu.

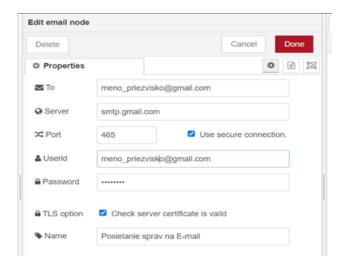
Obr. 21 Programovanie funkčného bloku function v programe Node-Red.

Posledný funkčný blok ktorý potrebujeme nastaviť je e-mail. Tento blok je nutné doinštalovať. Urobíme tak že klikneme v pravom hornom rohu na menu, kde vyberieme z ponuky možnosť "Manage palette". Následne zvolíme záložku "Install", kde vyhľadáme "node-red-node-email", ktorý následne nainštalujeme (obr.22).

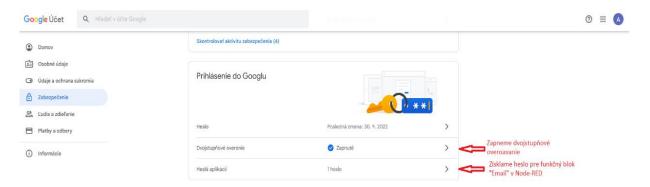
Obr. 22 Inštalácia node-red-node-email v programe Node-Red.

Po úspešnej inštalácii nakonfigurujem funkčný blok e-mailu. Po jeho rozkríknutí nastavíme odosielateľa a prijímateľa. Pre tento prípad budeme posielať sami sebe e-mail. Do položky "**To**" zadáme prijímateľa správy. Položky "**Server**" a "**Port**" necháme v preddefinovanom stave. Nakoniec nastavíme e-mail odosielateľa "**Userid**" s jeho heslom "**Password**". Keďže sa jedná o menej bezpečne nastavenie je nutné v nastaveniach google e-mailu povoliť zdroje od menej zabezpečených zariadení (obr.23).

Obr.23 Nastavenie funkčného bloku e-mailu v programe Node-Red.

Keďže sa jedná o menej bezpečne nastavenie je nutné v nastaveniach google e-mailu povoliť zdroje od menej zabezpečených zariadení. V nastavenia google e-mailu je potrebné povoliť dvojfaktorovú autentifikáciu (Obr 24)

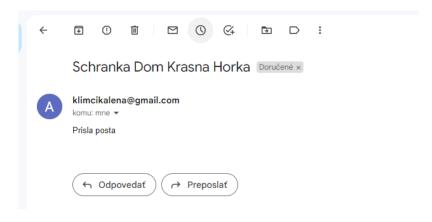

Obr 24. Nastavenie zabezpečenia

Vygenerujeme nové heslo ktoré použijeme vo funkčnom bloku "email" a zadáme ho do "Password" (obr 25).

Ako posledný pripojíme funkčný blok "**debug**" k funkcii. Debugger nám slúži na výpis dát z funkcie. Pre uloženie a aktiváciu všetkých zmien použijeme tlačidlo "**DEPLOY**".

Takto je program pripravený na používanie. Pred demonštráciou funkcionality pripojíme ESP32 k zdroju energie. Pri rozpojení magnetického kontaktu snímača bude doručená sprava na e-mail.

Obr.25 Doručenie správy o prijatí pošty na e-mail.

Použité zdroje:

https://randomnerdtutorials.com/installing-the-esp32-board-in-arduino-ide-windows-instructions/

https://espressif-docs.readthedocs-hosted.com/projects/arduino-esp32/en/latest/installing.html

https://nodered.org/docs/getting-started/raspberrypi

https://cookbook.nodered.org/mqtt/connect-to-broker

https://nodered.org/docs/user-guide/writing-functions

https://randomnerdtutorials.com/esp32-mqtt-publish-subscribe-arduino-ide/

https://randomnerdtutorials.com/esp32-useful-wi-fi-functions-arduino/

https://randomnerdtutorials.com/esp32-door-status-telegram/

https://randomnerdtutorials.com/esp32-cam-send-photos-email/#more-98272

https://randomnerdtutorials.com/esp32-deep-sleep-arduino-ide-wake-up-sources/

https://www.hwlibre.com/sk/mqtt/

https://pimylifeup.com/raspberry-pi-mosquitto-mqtt-

server/?fbclid=IwAR2BtbBds3QQYeEakRLoAjgl36St4LJXdxNiyOd3DK7zSrY-nbZ_Ig9tScc

https://docs.espressif.com/projects/esp-idf/en/latest/esp32/api-

reference/system/sleep_modes.html

https://support.google.com/accounts/answer/6010255?hl=en

https://uniot.sk/Downloads?sid=2